

De Geus

heid kunnen wij spreken over het WAO-beleid in zijn totaliteit. Ik wil het onderwerp niet in dit vragenuur uitspinnen, want dat vergt te veel tijd. Bovendien moet ik mij goed voorbereiden om daarover in debat te gaan. Ongetwijfeld zal de Kamer daarbij willen interrumperen dus laten wij dat debat niet nu voeren.

In zijn eerste vraag stelt de heer Rosenmöller dat de UWV al jarenlang niet presteert en dat de reïntegratiemarkt faalt. Ik moet hem daarin corrigeren. De UWV bestaat niet al jaren maar pas sinds kort. Er is al langere tijd sprake van falen; dat is ongeveer tien jaar geleden behoorlijk zichtbaar geworden. De paarse coalitie heeft vrij veel tijd nodig gehad om dat aan te pakken. Momenteel presteert de organisatie van de UWV op dit gebied echter beter dan haar rechtsvoorgangers. Een en ander moet wel verbeteren. Het betreft een belangrijk aspect van de WAO namelijk de werkerkansing. De reïntegratiemarkt zelf bestaat nog maar kort. In die private markt-ordering wordt beter gewerkt dan vroeger in de publieke markt het geval was en ik heb dan ook vertrouwen in de verdere ontwikkeling. Ik moet daarbij wel zeggen dat het aan het werk helpen van mensen vakwerk is. Ik heb er dus vertrouwen in dat die markt zich verder ontwikkelt maar ik geef ook aan dat wij de marktwerking van de integratiemarkt nauwkeurig monitoren. Deze moet natuurlijk wel het beoogde doel dienen.

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): Voorzitter. De minister heeft over de instroom in de WAO krachtige taal gesproken. Hij blijkt ambitieus te zijn en wij hopen dat hij zijn doel, namelijk minder mensen in de WAO, weet te bereiken. Hij heeft in dat kader opmerkingen gemaakt over mensen die daar niet in thuis horen, met name over mensen die als gevolg van een arbeidsconflict in de WAO zitten. Ik heb dat punt in een algemeen overleg van ongeveer anderhalf jaar geleden met kracht naar voren gebracht. De toenmalige staatssecretaris heeft toen gezegd dat dergelijke gevallen daar inderdaad niet in thuis horen en dat daaraan wat gedaan moest worden. Welke concrete maatregelen wil deze minister nemen om te voorkomen dat mensen met een arbeidsconflict ten onrechte in de WAO komen? Kan

hij aangeven binnen welke termijn hij maatregelen kan effectueren?

Minister **De Geus**: De uitspraken waarnaar u verwijst zijn correct. Naarmate de verantwoordelijkheid voor loondoorbetaling bij ziekte meer bij de werkgever ligt en minder in de ziektewet geregeld is, is de toetsing daarop veel meer een zaak van werkgever en werknemer. De overheid kan daarin met regelgeving voor de ziekteperiode vrij weinig doen. De overheid kan wel de instroom in de WAO toetsen op de vraag op welke wijze arbeidsongeschiktheid is ontstaan. Daarvoor moet de situatie van dat moment eerlijk gemeten worden. Daarnaast is het geweldig van belang dat in het maatschappelijk debat stelling wordt genomen over de begrippen "ziek" en "arbeidsongeschikt", ook in politieke zin. Dat heb ik willen doen.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Ook ik heb de minister horen spreken over 50% minder mensen in de WAO. Baseert het kabinet zich daarbij op het rapport van de commissie-Donner?

Als dat zo is, is er dan niet gewoon sprake van een papieren truc? In dat geval schaft het kabinet de WAO gewoon af voor het grootste deel van de arbeidsongeschikten, te weten de gedeeltelijk arbeidsongeschikten, en bedenkt daarvoor iets anders. Dat is evenwel geen wettelijke regeling zoals wij die nu kennen. In feite blijft de arbeidsongeschiktheid dan bestaan, maar noemen wij het alleen niet zo.

Minister **De Geus**: Ik baseer mij inderdaad mede op het rapport van de commissie-Donner. Wij hebben het hier over diegenen die volledig en duurzaam ongeschikt zijn. Als het lukt om voor de andere groep een regeling te ontwerpen die ertoe strekt dat de relatie met het arbeidsproces zo veel mogelijk behouden blijft en dat mensen met een loonsuppletie aan het werk kunnen blijven, dan getuigt de kwalificatie "een papieren truc" van een buitengewone kortzichtigheid.

Vragen van het lid Van der Ham aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **de uitspraak van de burgemeester van Amsterdam dat experimenten met heroïne-verstrekking aan zwaar verslaafden moeten worden voortgezet en uitgebreid.**

□

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Dit is een onderwerp waarover wij het na de verkiezingen al hebben gehad in deze zaal. Een motie van mijn hand om door te gaan met deze experimenten is, met steun van de fracties van de LPF en D66 en van de "rode" fracties, net niet aangenomen. Nu is er een ander kabinet. Ik wil graag weten hoe het staat met die experimenten. Mensen blijven aandringen om ze voort te zetten. De burgemeester van Amsterdam, Cohen, gaat daarbij voorop. Dat is toch niet de eerste de beste. Het is geen softie, maar een man die houdt van het aanpakken van de criminaliteit. Hij zegt dat het experiment, nog even los van alle voordelen die het biedt voor zwaar verslaafden, goed is in het kader van de criminaliteitsbestrijding.

Ik richt mij met mijn eerste vraag tot beide ministers, omdat het ook gaat om veiligheid en om een uitspraak van het hoofd van de orde en veiligheid in Amsterdam. Wat vinden de ministers van de uitspraken van de burgemeester van Amsterdam? Is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het met de D66-fractie eens dat lokale overheden ruimte moeten krijgen om problemen als criminaliteit en drugsgebruik op te lossen en dat dit ook past in de visie van dit kabinet? Ik refereer hierbij aan de wijze dingen die zijn vermeld in het regeerakkoord: meer ruimte laten aan lokale bestuurders om problemen praktisch op te lossen. Onderschrijft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de conclusies die voormalig minister Borst heeft verbonden aan het rapport naar aanleiding van die experimenten?

□

Minister **Bomhoff**: Voorzitter. Het korte antwoord op dit alles luidt als

Bomhoff

volgt. Bij de instelling van de experimenten over dit lastige onderwerp is gezegd dat een periode van twaalf maanden nodig is om te kijken in hoeverre mensen die een behandeling krijgen met zowel heroïne als methadon zich tijdelijk beter voelen en minder criminaliteit plegen of zich permanent beter voelen en minder criminaliteit plegen. Omdat die periode van twaalf maanden nog lang niet is afgelopen, zoals de heer Van der Ham weet, is het niet zo zinvol om nu te zeggen wat wij ervan vinden. Wij proberen zowel te kijken naar de kosten-batenanalyse – daarvoor komt een nieuwe commissie – als naar de procedures. Daarbij blijven wij zowel de effectiviteit als de ethische aspecten in ogenschouw nemen.

Bij mijn voorbereiding op mijn antwoord op deze vragen werd ik getroffen door een opmerking die mevrouw Kant vóór de zomer, maar na de verkiezingen maakte. In de commissie zei mevrouw Kant dat zij door zich meer te begeven onder mensen die verslaafd zijn, had geleerd dat het dagelijks leven wel degelijk kan verbeteren als daarbij drugs worden verstrekt. Tegelijkertijd was zij heel kritisch met haar opmerking dat wij steeds moeten voorkomen dat mensen verslaafd raken en te allen tijde moeten proberen, mensen van hun verslaving af te helpen. Hier spelen kosten- en batenkwesties en ethische kwesties door elkaar heen. Het lijkt mij het beste dat wij vasthouden aan de afspraak omtrent een evaluatie over 12 maanden en dat wij niet binnen die termijn nieuwe afspraken maken. De convenanten met de zes steden worden verlengd. Het gaat hier om een experiment en er is geld voor 2003. Daarna is het tijd om na te denken over nieuwe modaliteiten.

Minister **Remkes**: Voorzitter. Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid ben ik er natuurlijk zeer voor dat gekozen wordt voor een effectieve aanpak van de verslavingsoverlast. Op dat gebied zijn er meerdere wegen die naar Rome leiden. De heer Van der Ham vraagt nu naar één van die wegen. Mijn collega van VWS heeft die vraag daarnet beantwoord en ik sluit mij daarbij aan. Wel duid ik nog een andere weg aan die met zoveel woorden in het strategisch akkoord staat, namelijk een verplichte ontwenning voor met name

verslaafden die in de criminaliteit terechtkomen. Die weg kan ook weleens zeer effectief zijn.

De heer **Van der Ham** (D66): Ook wij zijn duidelijk over criminele junkies; die moeten van de straat worden gehaald en ze moeten zodanig worden opgevangen dat ze geen problemen meer opleveren. Daarover bestaat geen verschil van mening. Bomhoff, de minister van VWS, zei dat over enige maanden een evaluatie moet plaatsvinden. Uitstekend, daar ben ik een voorstander van. Deze steden hebben echter te maken met deskundigen die allen bezig zijn om de projecten vorm te geven. Zij hebben geen duidelijkheid over de mate waarin de succesvolle experimenten, die door veel gemeenten als zodanig worden ervaren, worden voorgezet. Deze deskundigen verkeren in onzekerheid. U weet ook, mijnheer Bomhoff ...

De **voorzitter**: Hoe u de heer Bomhoff in uw vrije tijd aanspreekt, moet u zelf weten, maar in de plenaire vergaderingen is het: de minister van VWS, minister Bomhoff, én de vice-premier, trouwens!

De heer **Van der Ham** (D66): De minister van VWS én nog steeds de vice-premier! De minister van VWS stelt terecht dat er een evaluatie moet komen. Nu blijkt overduidelijk dat de lokale overheden erg blij met deze experimenten zijn. Zij smeken om duidelijkheid of zij daarmee mogen doorgaan. Volgens het strategisch akkoord staat deze regering voor het scheppen van ruimte en voorwaarden voor ondernemingen en het zelfoplossend vermogen van de samenleving. Hier spreekt een burgemeester die zegt dat het experiment werkt. De verslavingszorg, de politiek en de politie staan hierachter. Wie zijn wij dan in Den Haag om over dit soort succesvolle experimenten onzekerheid te laten bestaan?

Minister **Bomhoff**: Deze laatste vraag kan iedereen stellen, maar mij lijkt het een retorische vraag. Het praktische antwoord is dat wij dit soort zaken na 12 maanden evalueren. Wij zullen kijken naar substituten voor deze vorm van behandeling. De financiële middelen zijn voor dit jaar en 2003 vastgesteld.

Het Rijk betaalt daar aanzienlijk meer dan de helft van. Wij moeten gewoon de evaluatie afwachten.

Vragen van het lid Tonkens aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Justitie over **de tewerkstelling van artsen uit Zuid-Afrika in Nederland**.

□

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Nederlandse ziekenhuizen werven artsen uit Zuid-Afrika om hun eigen artsentekort op te lossen. Het probleem is dat Zuid-Afrika zelf ook een enorm artsentekort heeft. Wij hoeven maar te denken aan de 6 miljoen aidspatiënten en het feit dat men op 70.000 mensen maar één arts ter beschikking heeft. De Zuid-Afrikaanse regering heeft dan ook de Nederlandse ziekenhuizen dit weekend met klem verzocht om de werving van Zuid-Afrikaanse artsen stop te zetten. Zuid-Afrika heeft immers zelf veel publiek geld gestoken in het opleiden van deze artsen en het land heeft ze hard nodig. Tegen deze achtergrond heb ik een aantal vragen aan de minister van VWS.

Is hij het met de fractie van GroenLinks eens dat de werving van artsen uit ontwikkelingslanden, zoals Zuid-Afrika, die zelf een enorm tekort aan artsen hebben, ontoelaatbaar is en onmiddellijk moet worden gestopt? Is hij bereid, aan het verzoek van de Zuid-Afrikaanse regering om dit te stoppen gehoor te geven en de ziekenhuizen te verbieden om hiermee door te gaan?

Wij hebben al een probleem gehad met het werven van verpleegkundigen uit ontwikkelingslanden. Daarvoor zijn inmiddels regels opgesteld. Een van die regels is: geen verpleegkundigen werven wanneer het land in kwestie zelf een tekort heeft. Deelt de minister de mening van de GroenLinks-fractie dat deze regels ook zouden moeten worden toegepast op artsen uit ontwikkelingslanden? Is de minister bereid om dit op korte termijn te doen?

Dit kabinet heeft ons voortdurend uitgenodigd om zijn gedrag te beoordelen op normen en waarden. Ik vraag mij af welke normen en waarden spreken uit het uithollen van de gezondheidszorg in ontwikke-